

Šifra kandidata:

Državni izpitni center

P 0 4 2 A 3 0 1 1 1

JESENSKI ROK

SLOVENŠČINA KOT DRUGI JEZIK

Izpitna pola 1

Razčlemba neumetnostnega besedila

Sobota, 28. avgust 2004 / 60 minut

Dovoljeno dodatno gradivo in pripomočki: kandidat prinese s seboj nalivno pero ali kemični svinčnik. Izpitni poli so priloženi priloga z neumetnostnim besedilom in dva ocenjevalna obrazca.

POKLICNA MATURA

NAVODILA KANDIDATU

Pazljivo preberite ta navodila. Ne obračajte strani in ne začenjajte reševati nalog, dokler Vam nadzorni učitelj tega ne dovoli.

Prilepite oziroma vpišite svojo šifro na označeno mesto zgoraj na tej strani in na ocenjevalna obrazca.

V tej izpitni poli je 21 nalog. Rešitve vpisujte z navadno rabo velikih in malih pisanih ali tiskanih črk v prostor, ki je za to predviden, z nalivnim peresom ali s kemičnim svinčnikom. Pri nalogah izbirnega tipa za odgovor obkrožite samo po eno črko, če v navodilu za reševanje naloge ni določeno drugače.

Pišite z nalivnim peresom ali s kemičnim svinčnikom. Naloge, pisane z navadnim svinčnikom, se točkujejo z nič (0) točkami. Pišite razločno. Nečitljive rešitve ter nejasni popravki se točkujejo z nič (0) točkami. Če se zmotite, napačno rešitev prečrtajte in napišite novo. Rešitve, vpisane s samimi velikimi črkami (verzalkami), se točkujejo z nič (0) točkami.

Pazite na slovnično in pravopisno pravilnost odgovorov.

Število točk, ki jih lahko dobite za posamezne naloge, je navedeno v izpitni poli.

Zaupajte vase in v svoje zmožnosti.

Želimo Vam veliko uspeha.

Ta pola ima 8 strani, od tega 1 prazno.

Pozorno preberite izhodiščno besedilo in rešite naloge.

1. Kje in kdaj je bilo objavljeno izhodiščno besedilo?

Kje? _____

Kdaj? _____

(1)

2. Dopolnite poved.

Avtor izhodiščnega besedila je _____, avtor fotografije pa

_____.

(1)

3. Napišite dve nebesedni sestavini izhodiščnega besedila.

_____ in _____

(2)

4. Kdo so naslovniki izhodiščnega besedila? Obkrožite pravilni odgovor.

- a) Samo strokovnjaki za uporabo spletnih strani.
- b) Samo strokovnjaki za ljudsko izročilo.
- c) Bralci revije GEA, ki jih obravnavana problematika zanima.
- č) Samo bralci revije GEA, ki živijo v okolici Bohinjja.

(1)

5. Izhodiščno besedilo je

- a) predstavitev osebe.
- b) poljudnoznanstveni članek.
- c) ocena.
- č) obvestilo.

(1)

6. Tema besedila je

- a) Bohinj s svojimi turističnimi zmogljivostmi.
- b) literatura gorenjskih avtorjev.
- c) raj pod Triglavom.
- č) krajevno ime Bohinj.

(1)

7. Napišite imeni in priimka dveh avtorjev, omenjenih v izhodiščnem besedilu, ki sta skušala razložiti nastanek krajevnega imena Bohinj.

(1)

8. Obkrožite DA, če je trditev pravilna, ali NE, če trditev ni pravilna.

Bohinjska deželica je jezerska pokrajina s prijaznimi vasicami in zelenimi pašniki, ki so obdani z mogočno gorsko verigo.	DA	NE
Razlaga Valentina Vodnika je podkrepljena z dokazi.	DA	NE
Janez Mencinger je svojo razlago povezoval z nemškim izvorom besede.	DA	NE
Pesnik Valentin Vodnik je bil rojen v Bohinju.	DA	NE
Bohinjska pravljica razlaga, da Bohinj pride od Boga, ker mu v teh krajih rečejo Boh.	DA	NE
Marija Cvetek je oblikovala najbolj prepričljivo razlago.	DA	NE

(6)

9. V katerem zaporedju so v izhodiščnem besedilu navedeni naslednji podatki? Na črtice zapišite zaporedje s števki od 1 do 4.

- ___ Mencingerjevo iskanje ustrezne razlage imena
 ___ ljudsko izročilo v prikupni razlagalni pripovedki o tem, kako je Bog ljudem delil svet
 ___ mnenje domačinov o zvezi med imenom Bohinj in vrsto sira
 ___ napoved povzetka bolj ali manj resnih razlag, ki ga je opravila Marija Cvetek

(4)

10. Kaj pomeni beseda **boh**? Odgovorite v povedi.

(2)

11. Kako je nastanek imena Bohinj razložil Janez Mencinger? Odgovorite v povedi.

(2)

12. Iz navedenih lastnih imen tvorite pridevnike in jih vpišite na črte. (Pazite na pravopisno pravilnost.)

Med (Gorenjska) _____ bralci so zelo znane (Mencinger)

_____ zgodbe.

Za poznavanje (Slovenci) _____ razsvetljenstva je pomembna

(Vodnik) _____ bogata dejavnost na različnih področjih.

Za vsakega pravega planinca so (Triglav) _____ stene

posebno doživetje.

(5)

13. Podčrtajte slogovno zaznamovane besede ali besedne zveze.

prečudovita bohinjska deželica/jezerska pokrajina/prijazne vasice/zeleni planinski

pašniki/mogočna gorska veriga/krajevno ime/peščica ljudi

(2)

14. V povedi poiščite ustrezne stavčne člene in jih vpišite v preglednico.

Pod strmimi stenami Triglava se razprostira prečudovita bohinjska deželica.

Prislovno določilo kraja	
Povedek	
Prilastek osebka	

(3)

15. V besedilo vstavite ustrezne predloge ob, iz, na, s, z, v.

Poleti se bomo povzpeli ___ Triglav. ___ prijatelji se bomo dobili ___ Bohinju in se

odpravili ___ naporno pot. Po večdnevnem vzponu ___ nahrbtniki na ramenih se

bomo ___ Triglava spustili v dolino in se ohladili ___ slapu Savica.

(3)

16. Podredno zloženo poved pretvorite v enostavno.

Ker so bili potrpežljivi in skromni, so se mu zasmilili.

(2)

17. Povedek iz naslednje povedi postavite v preteklik in ga zapišite na črto.

Razmišljanje o izvoru imena Bohinj sklene zanimiva razlagalna pripovedka.

(1)

18. Preberite naslednji povedi. V vsaki poiščite odvisnik, vpišite ga v preglednico in ga poimenujte.

– *Kjer se pod strmimi stenami končujejo vse ceste, se razprostre prečudovita dežela.*

– *Valentin Vodnik je povezoval ime Bohinja z bolhami, ki so ga nekoč opikale v planinski koči.*

Izpis odvisnika	Poimenovanje vrste odvisnika

(4)

19. Obkrožite črko pred pravilno stopnjevanim pridevnikom.

- a) zanimiv – bolj zanimiv – najbolj zanimiv
 b) zanimiv – zanimivejši – najzanimivejši
 c) zanimiv – zanimivejši – naj zanimivejši
 č) zanimiv – bolj zanimiv – naj bolj zanimiv

(1)

20. V vsaki povedi popravite po eno pravopisno ali slovnično napako.

Tam so bivale bele žene ki so pomagale ljudem v težavah.

Trentarski lovec je iz najlepših triglavskih rož Planik materi kuhal zdravilo za oči.

Svojo mati je lovec zelo spoštoval in ji skušal pomagati.

Zaradi ljubezni do lepega dekleta je Trentarski lovec ustrelil zlatoroga.

Ko je zlatorog pojedel zdravilne triglavske rože je lovca potisnil v prepad.

(5)

21. Napišite besedilo, v katerem se boste kot predstavnik svojega razreda zahvalili knjižničarki Mariji Čendak iz Matične knjižnice Piran, ki vas je obiskala na šoli in vam pripravila zanimivo predavanje o ljudskih pripovedkah iz Slovenske Istre.

Besedilo napišite na naslednjo stran.

(12)

PRAZNA STRAN